

CE SIMȚI ÎN CLIPA ASTA?

THE LONG GOODBYE

Film

The Long Goodbye / Lunga despărțire, 2022, regizat de Aneil Karia, Anglia-Olanda, 12 min.

Competențe consiliere și orientare

Calitatea vieții personale: implicarea comunitară ca modalitate de promovare a dezvoltării carierei și calității vieții.

Fișa poate fi folosită și la următoarele materii

Istorie, educație media, geografie, psihologie, muzică, limba engleză.

Competențe cinematografice

- Realismul social britanic
- Cinemaul britanic
- Muzică

Nivel

Filmul poate fi studiat la clasele IX-XII.

CUPRINS

- Despre film
  - Sinopsis
  - Despre regizor
  - Despre actor
  - Termeni și concepte
- Elemente de contextualizare
  - Realismul social: spațiul personal britanic
  - Ken Loach
  - The Long Goodbye - albumul muzical și filmul
  - Pakistan în Anglia
- (re)Vizionarea filmului
  - O zi ca oricare alta - realism
  - Se întâmplă acum! - horror musical
  - Spargerea celui de-al patrulea perete - poezie
- Post-vizionare, alte posibile subiecte
  - Fenomenala putere a poveștilor
- Sugestii de întrebări și activități în clasă
- Filmografie

LUNGA DESPĂRȚIRE

SINOPSIS

Riz și familia lui sunt în miezul unei zile normale, acasă la ei. Un marș de extremă dreapta se desfășoară pe televizorul din fundal. Foarte rapid, participanții ajung în cartier și poposesc în fața ușii, ceea ce va duce la un final devastator.

DESPRE REGIZOR

Aneil Karia și-a început cariera regizând scurtmetraje, printre care *Beat*, cu Ben Whishaw, care a circulat prin peste 50 de festivaluri, sau *Work*, scurtmetraj nominalizat la premiile BAFTA. *Surge*, debutul său în lungmetraj, a avut premiera la Festivalul de Film de la Sundance, unde a fost recompensat cu Premiul Juriului pentru Cel mai bun actor (Ben Whishaw). În 2020, Aneil a regizat *Lunga despărțire*, în colaborare cu Riz Ahmed. Filmul a avut premiera la Londra și, imediat după, premiera online, pe YouTube, unde a adunat aproape un milion de vizualizări. În 2022, după pandemie, scurtmetrajul a câștigat premiul Oscar, premiul pentru Cel mai bun film la British Independent Film Awards și premiul special al juriului la Festivalul de Film de la Palm Springs.¹

DESPRE ACTOR

Riz Ahmed, cunoscut și ca Riz MC, este un actor britanic-pakistanez multi-premiat, regizor, scriitor, muzician și activist pentru drepturile omului. A absolvit Universitatea Oxford, cu diplomă în filosofie, politică și economie, apoi a studiat actoria în cadrul Royal Central School of Speech and Drama, din Londra. Ahmed e primul actor musulman câștigător al unui premiu Emmy pentru actorie (2017), pentru rolul din mini-seria HBO, *Night Of*. În 2020, a devenit și primul actor musulman din istorie nominalizat la premiile Oscar, pentru rolul din filmul *Sound of Metal*.

S-a născut în Wembley, Marea Britanie, într-o familie cu origini pakistaneze. Părinții lui au emigrat în Marea Britanie în anii 1970. În timpul facultății a resimțit un șoc cultural din cauza originilor sale, care aproape l-a determinat să renunțe la continuarea studiilor. Ulterior, a devenit un militant pentru drepturile omului, celebrând culturile minoritare din Marea Britanie prin muzică și film. Scurtmetrajul *The Long Goodbye* a fost realizat în vederea lansării albumului muzical cu același nume, al doilea al artistului, un album conceptual de hip hop cu influențe sud-asiatice.²

TERMENI ȘI CONCEPTE

REALISMUL SOCIAL

Realismul, oglindit prin literatură, pictură, fotografie sau film, este menit să atragă atenția către condițiile reale socio-economice ale clasei muncitoare și să transmită prin reprezentarea lor o critică la adresa structurii de putere care le reglementează. Contextualizare pe Marea Britanie.

CINEMATOGRAFIA REGIZORULUI KEN LOACH

Unul dintre părinții realismului social britanic.

SUNETUL DIEGETIC

Orice sunet care emană din lumea poveștii filmului

SUNETUL NON-DIEGETIC

Este sunetul a cărui sursă nu este nici vizibilă pe ecran și nici nu a fost implicată în acțiune.

CEL DE-AL PATRULEA PERETE

Perete imaginar, care separă povestea de lumea reală.

1. Despre regizorul Aneil Karia: https://larkcreative.tv/portfolio_page/aneil-karia/

2. Despre artistul Riz Ahmed: https://en.wikipedia.org/wiki/Riz_Ahmed

„La început nu era niciun proiect – doar voiam să lucrez cu Aneil. Un prieten comun ne-a pus în legătură. A zis: ar trebui să-l întâlnești pe tipul ăsta, Aneil, e special. Eu tocmai terminasem albumul și mă gândeam mult la identitate, la locul meu și al oamenilor ca mine în lume. Am început să povestesc cu Aneil, și el avea gânduri similare, așa că am zis să creăm ceva. «Hai să facem un scurtmetraj, orice. Vreau doar să fac ceva, dar vreau să fac ceva care vine din suflet.»”
- Riz Ahmed³

ELEMENTE DE CONTEXTUALIZARE

REALISMUL SOCIAL: SPAȚIUL PERSONAL BRITANIC

Cinemaul realist britanic s-a născut din nevoia unei critici sociale care chiar să ajungă la public. Unul dintre primele și cele mai reprezentative filme pentru acest curent a fost *A Reservist, Before the War and After the War*, de James Williamson, apărut în 1902, în urma celui de-al doilea război al Burilor, un conflict plecat de la nevoia de expansiune a Regatului Marii Britanii. Filmul prezintă destinul unui rezervist care, întors din război, se vede condamnat la o viață pe străzi, fără nicio soluție pentru un loc de muncă.⁴

Realismul, oglindit prin literatură, pictură, fotografie sau film, este menit să atragă atenția către condițiile reale socio-economice ale clasei muncitoare și să transmită prin reprezentarea lor o critică la adresa structurii de putere care le reglementează. În cinema, definiția vizuală a realismului social este dată de promisiunea de a reprezenta viețile oamenilor reali, în mediul lor adevărat. „În anii de după Primul Război Mondial, s-a simțit pe scară largă că cheia unui cinema național se găsește în realism și cumpătate. Acestea erau preferințele clasei de mijloc, în timp ce publicul din clasa muncitoare se pare că favoriza filmele de gen de la Hollywood. (...) Contribuția

Regatului Marii Britanii la istoria cinematografului în anii 1930 a constat într-o tradiție de film documentar subvenționat de stat care va intra în mainstreamul anilor '40.” Iar rivalitatea generată de diferențele de gust – realism versus produse de Hollywood –, a fost revăzută dintr-o nouă perspectivă. Supranumită „realism și beteală” (*realism and tinsel*), ea a dus la nașterea unui cinema cu suflu proaspăt, ce a atras în săli public de toate felurile. „Producătorul Michael Balcon a pus bazele acestui val de filme care combinau temperamentul și estetica documentarului cu actorii și resursele marilor studiouri de film”, generând astfel un tip nou de experiență cinematografică.

Cinemaul realist britanic s-a născut deci în primul rând din nevoia (apărută la nivel global) de a genera conștientizare și cunoaștere, apoi din nevoia de a contracara valul de filme americane cu povești mai aproape de spiritul britanic și, deci, de a întoarce spectatorul britanic cu atenția (dar și portofelul) către produse autohtone. Lucrurile s-au petrecut treptat, însă cinemaul realist britanic a rămas până în ziua de astăzi emblematic.⁵

KEN LOACH

Filmele lui Ken Loach, unul dintre părinții realismului britanic, activ până în zilele noastre, sunt printre cele mai grăitoare exemple. Docu-drama *Cathy Comes Home* spune povestea a doi îndrăgostiți care, din cauza apariției unui copil combinată cu un accident de muncă, ajung să-și piardă casa. Cei doi se chinuie să se repună pe picioare logistic și financiar, dar se lovesc de absurdul unui sistem care îi reduce în cele din urmă la a fi oameni ai străzii. Filmul a fost extrem de discutat la vremea lui (1966) fiind printre primele care vorbeau atât de aplicat despre oameni fără adăpost, lipsa de locuri de muncă, sau drepturile mamelor. În urma premierei pe postul de televiziune BBC1 și a reacției publicului, un an mai târziu, în Anglia se înființa asociația de caritate Crisis, dedicată oamenilor străzii și activă până în ziua de azi.⁶

Poster, *Cathy Comes Home*, 1966, r. Ken Loach

Sursa foto: BBC (www.bbc.co.uk)

3. Interviu - Riz Ahmed and Director Aneil Karia on Making 'The Long Goodbye': "It's a Deceptively Difficult Thing to Nail", de Tyler Coats, 2022: <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-features/riz-ahmed-aneil-karia-interview-the-long-goodbye-1235081292/>

4. Despre filmul *A Reservist, Before the War and After the War*: <http://www.screenonline.org.uk/film/id/520666/index.html>

5. Articol - Social Realism, de Richard Armstrong: <http://www.screenonline.org.uk/film/id/1037898/index.html>

6. Articol: *Cathy Comes Home* has had a lasting impact on homelessness in the UK, de Mourray Scougall, 2016: <https://www.sundaypost.com/features/entertainment/cathy-come-home-lasting-impact-homelessness-uk/>

Cinema realist britanic a mers în pas cu vremurile, marcând probleme sociale și invitând spectatorul (de orice condiție socială) să le experimenteze prin prisma personajelor. „Nu merge la filmul ăsta dacă ești deprimat”, așa își finalizează cronica de pe imdb un spectator al celui mai recent film al regizorului Ken Loach, în absența dvs., poveste centrată pe o familie ce încearcă prin toate metodele să dobândească independență financiară, dar nu reușește, iar demersul aproape îi distruge.

Așadar, la peste 50 de ani distanță de *Cathy Comes Home*, același regizor revine, în același spațiu, cu o nouă poveste pe tema slujbelor și a sărăciei, semn că unele probleme sunt de lungă durată iar rezolvările se lasă așteptate, oricâte filme s-ar face pe subiect.

Sursa foto: Sixteen Films (www.sixteenfilms.co.uk)

Poster, *Sorry We Missed You*, 2019, r. Ken Loach

„Actorii, politicienii, artiștii și guvernării au multe lucruri în comun. În mod disproportionat, spre norocul nostru, deși unii ar spune că din contră, cu toții ne ocupăm cu formarea culturii și cu toții o facem în același fel: spunând povești. Acum, așa cum mulți dintre politicienii din această cameră sigur știu: uneori cele mai fantastice și nerealiste povești au impactul cel mai mare. Însă chiar și în acele povești oamenii caută ceva: un semn că aparțin, că sunt văzuți, auziți și valorificați în ciuda, sau poate chiar datorită unicității experienței lor.”

- Riz Ahmed, Discurs despre diversitate în Camera Comunelor a Parlamentului Regatului Unit, 2017⁷

În urma acestui discurs, doi cercetători britanici au creat o metodă prin care se poate măsura prezența culturii musulmane în televiziune și film. Testul constituit din cinci părți are ca scop evidențierea și combaterea stereotipurilor despre cultura musulmană care apar în cinematografie și televiziune.⁸

THE LONG GOODBYE - ALBUMUL MUZICAL ȘI FILMUL

Credit foto: Hassan Hajjaj

Albumul *The Long Goodbye* stă la baza scurtmetrajului cu același nume. Cele două produse s-au lansat împreună și au o temă comună pe care artistul Riz Ahmed și-a dorit-o cât mai clar explicată: dureroasa despărțire de relația toxică cu Marea Britanie.

The Long Goodbye este un album conceptual despre relația istorică și contemporană a Marii Britanii cu populațiile din Asia de Sud și asiaticii britanici, o metaforă extinsă a unei relații romantice abuzive în urma Brexit-ului și a ascensiunii extremei drepte în Marea Britanie.⁹

7. Discursul lui Riz Ahmed despre diversitate în Camera Comunelor a Parlamentului Regatului Unit, 2017: <https://www.youtube.com/watch?v=36bcxDVNrls>

8. Despre testul Riz Ahmed - The Riz Test: How Muslims are misrepresented in film and TV, de Zahra Khosroshahi, 2019: <https://religionnews.com/2019/01/28/the-riz-test-how-muslims-are-misrepresented-in-film-and-tv/>

9. Articol *The Long Goodbye* (albumul): Riz Ahmed: Behind the scenes of the artist's immersive live streamed event <https://wepresent.wetransfer.com/stories/riz-ahmed-the-long-goodbye-livestream>

PAKISTAN ÎN ANGLIA

Britanicii cu origini pakistaneze sunt a doua cea mai mare minoritate etnică din Marea Britanie. Aceștia sunt cetățeni britanici cu origini pakistaneze, cetățeni pakistanezi care au migrat în Marea Britanie, sau persoane cu origini pakistaneze, care au migrat în Marea Britanie din alte țări. Marea Britanie este casa a peste 1 milion de cetățeni cu origini pakistaneze (2% din populație).¹⁰

Pakistan face parte din Comunitatea Națiunilor Britanice (Commonwealth) din 1947, dar emigrarea a început la mijlocul secolului al XIX-lea, când teritoriul din Pakistan au început să fie sub dominație Britanică.

După cel de-al Doilea Război Mondial și după câștigarea independenței, tot mai mulți pakistanezi s-au stabilit în Marea Britanie, mai ales între anii 1950-1960. Imigranții pakistanezi au jucat un rol important pe piața muncii britanice, mai ales în industria textilelor și în inginerie. Mai mult, doctori și personal medical au fost recrutați din rândul cetățenilor pakistanezi.¹¹

În prezent, ne aflăm la a treia generație de cetățeni britanici cu origini pakistaneze care sunt în totalitate acomodați și integrați în cultura și viața britanică. Chiar și așa, există un scepticism general în rândul cetățenilor britanici. **Cetățenii cu origini pakistaneze sunt supuși de 50 de ori mai mult la abuzurile din partea forțelor de ordine britanice comparativ cu alte etnii.**¹²

„Regizorul își amintește discuția în care Riz Ahmed i-a prezentat ideea de a schimba tonurile pentru a incorpora și horror, și realism social, și poezie, și o spargere a celui de-al patrulea perete, sub forma unei întrebări: «Ți-ar plăcea să facem ceva care nu se încadrează într-un tipar de organizare metodică și strategică? Să facem practic un produs despre cum ne simțim noi în clipa asta, ceva care vine dintr-un spațiu mult mai personal?»”
- LA Times¹³

(RE)VIZIONAREA FILMULUI

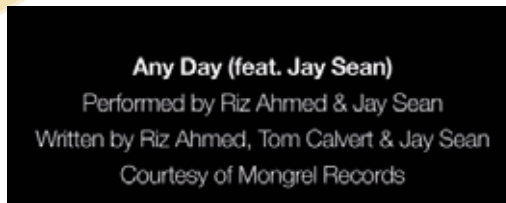
O ZI CA ORICARE ALTA — REALISM

„*E frumoșete și căldură și infuzie de dragoste în prima jumătate - ceva ce atât eu cât și Riz am avut în propriile familii.*” spune regizorul.³

Pluralismul etnic al unei țări generează diferențe de reprezentare. În cazul scurtmetrajului Lunga despărțire, realismul social are în centru o familie de origine pakistaneză, care locuiește într-o suburbie. Primele minute ale filmului arată familia numeroasă pregătindu-se de un eveniment. Interacțiunea dintre ei este caldă și jucăușă, și singurul element perturbator este televizorul din fundal, care, însă, este închis rapid. La întrebarea „*Cu ce ai vrea să plece spectatorul de la film?*”, regizorul răspunde: „*Cu sentimentul că nu e ficțiune. Ideea a fost ca spectatorul să respire conștientizarea asta, să o simtă.*”¹⁴

Această senzație de natural este dată de familiaritatea începutului, obținută prin:

- Camera *hand-held* (ținută în mână), mereu în mișcare
- Costumele și decorurile ce portretizează o familie numeroasă de condiție medie
- Dialogul improvizat ce dă senzația de „felie de viață”
- Sunetele diegetice - ex. muzica ce vine din camera fetelor sau sonorul televizorului, care aduc spectatorul la același nivel cu personajele, părtaș la poveste în același timp cu ele.

10. Despre Pakistan: <https://www.bbc.com/creativitydiversity/nuance-in-bame/pakistani/#:~:text=Pakistanis%20make%20up%20the%20second,%2C%20%25%20of%20the%20population.>

11. Articol - *How migrants helped make the NHS*, de Patrick Butler, 2008: <https://www.theguardian.com/society/2008/jun/18/nhs60.nhs2>

12. Articol - *Asian people 11 times more likely to be stopped at UK borders, analysis finds*, de Alan Travis, 2013: <https://www.theguardian.com/law/2013/dec/05/asian-people-stopped-uk-borders-analysis#:~:text=Pakistanis%20people%20were%205%20times,the%20provision%20of%20national%20security>

13. Articol - *Riz Ahmed on 'The Long Goodbye' and how sharing pain can help the healing*, de Lesley O'Toole, 2022: <https://www.latimes.com/entertainment-arts/awards/story/2022-03-15/riz-ahmed-long-goodbye-live-action-short>

14. QA cu Riz Ahmed și Aneel Karia, moderat de criticul american de film Mark Kermode: <https://www.youtube.com/watch?v=VZyl34aUGTY>

Info:

Sunetul diegetic este orice sunet care emană din lumea poveștii filmului. Termenul provine de la cuvântul *diegesis* (narațiune, în greacă). Sunetele diegetice permit personajelor, precum și spectatorilor, să audă ce se întâmplă în jurul lor.

Sunetul non-diegetic este sunetul a cărui sursă nu este nici vizibilă pe ecran și nici nu a fost implicată în acțiune. Personajele nu aud sunetele non-diegetice, ele sunt folosite de realizator pentru a ajuta la explicarea poveștii. Ex. muzica de fond, *voice-over*.¹⁵

SE ÎNTÂMPLĂ ACUM!— HORROR MUSICAL

„În partea de mijloc, sunt energie, haos și un fel ciudat de adrenalină”, spune regizorul.³

Odată ce mașinile negre apar în cartier (min. 05:00), ritmul filmului se schimbă, devenind mai alert. Camera rămâne într-o continuă mișcare, urmărind acțiunea în toate direcțiile, însă montajul este mai rapid și centrul atenției se schimbă aproape de la o secundă la alta. Muzica diegetică este înlocuită de muzică non-diegetică.

Aceste schimbări urcă spectatorul înapoi în scaunul de cinema și îi schimbă complet perspectiva. Este lăsată în urmă senzația că suntem în mijlocul unei povești despre o familie care încearcă să aranjeze o casă pentru un eveniment. Debutul melodiei *Fast Lava* transformă povestea: forțele de extremă dreapta (sunt numiți rasiști de către unul dintre personaje), ajutate de poliție, intră în case, strâng toate familiile de alte etnii și le lichidează. Copiii sunt separați de părinți și băgați în dubă. Iar nativii britanici se uită la spectacolul străzii de la fereastră.

„Se întâmplă. Se întâmplă acum! Când se întâmplă acțiunea filmului? În coșmarurile noastre. Într-un mâine care sperăm că nu va veni vreodată. Într-un ieri care s-a petrecut deja în Srebrenița, de exemplu.” - Riz Ahmed¹⁴

Propaganda globală de extremă dreapta pleacă de la ideea că lumea occidentală (adică albi) este subordonată în mod deliberat de alte rase.

În Anglia, organizațiile și partidele de extremă dreapta există încă din anii 1930. Ele se opun cu vehemență imigrării minorităților etnice pe teritoriul lor. Unii cer repatrierea obligatorie, alții sunt în favoarea repatrierii voluntare, în timp ce alții se ocupă cu diseminarea urii. Una dintre cele mai recente mișcări de acest gen este grupul *The British Hand*, organizat în 2020 de un tânăr de 15 ani, care a recrutat membri extremiști prin Facebook și Instagram.^{16,17}

15. Articol: *What is Diegetic Sound? Diegetic Definition and Examples*, de Chris Heckmann, 2020: <https://www.studiobinder.com/blog/what-is-diegetic-sound/>
 16. Despre propaganda de extremă dreapta - *Far-right conspiracy theories are now embedded in the UK mainstream*, de Samn Fowles, 2022: <https://www.opendemocracy.net/en/far-right-mainstream-conspiracy-theory-uk/>
 17. Despre mișcarea *The British hand* - *The British Hand: new extreme right terror cell exposed*, de Patrick Hermansson, 2020: <https://www.hopenothate.org.uk/2020/09/27/british-hand/>

„Intenția nu a fost să șocăm sau să terorizăm spectatorul, ci să încercăm să distilăm și să dăm o voce acestor spaime, pe care multe dintre comunitățile minoritare din întreaga lume le simt. (...) Cum spunea și Riz, ce vedeți nu este un viitor imaginat, distopic, pentru că mulți oameni din lumea asta au trăit această realitate.” - Aneil Karia¹⁸

SPARGEREA CELUI DE-AL PATRULEA PERETE — POEZIE

Monologul *Where You From*, interpretat de un Riz Ahmed împușcat în dreptul inimii, schimbă pentru a doua oară regulile jocului. Capturarea și executarea au avut loc, însă povestea nu continuă. „*Totul se finalizează cu poezie. Toată furia și mânia la adresa acelei lumi și a modului în care oamenii sunt tratați sunt distilate în ea*”, spune regizorul.³

Cel de-al patrulea perete este spart la minutul 8:36, când personajul ridică ochii spre cameră și i se adresează. Din acel punct, spectatorul devine singurul interlocutor direct. Personajul-actorul-artistul Riz Ahmed își spune monologul privind spre cameră, privind în gol, privind în jur. Este singur pe stradă. Vorbește despre conflictul interior generat de dualitatea faptului că nu aparține țării de origine și nu aparține nici țării în care s-a născut, unde este judecat pentru culoarea sa. Poemul intră în dedesubturile istorice ale relației dintre comunitățile de asiatici și Marea Britanie și concluzionează furios că întrebarea „*de unde ești?*” este limitativă și bazată doar pe aparențe.

Al patrulea perete este un perete imaginar, care separă povestea de lumea reală. Termenul provine din teatru, unde trei pereți încadrează actorii, iar al patrulea este deschis pentru spectator. În cazul filmului, al patrulea perete este ecranul la care ne uităm și pe care îl tratăm ca pe o oglindă care reflectă într-o singură direcție. Spectatorul poate vedea și înțelege povestea, însă povestea nu poate vedea și conștientiza spectatorul. Atunci când se sparge al patrulea perete, povestea devine conștientă de sine însăși.¹⁹

Did they ask you where you're from?
No, where you really from?
The question seems simple, but the answer's kinda long.
I could tell'em Wembley, but I don't think that's what they want
And I don't wanna tell'em more coz everything I say is wrong.
Britain's where I'm born and I love a cup of tea.
But tea ain't from Britain, it's from where my DNA is at and where my genes are from.
That's where they make good jeans and that
And send them off the NYC, that's where they stack ps and that.

Nu te-au întrebat niciodată de unde ești?
Bine, dar din ce țară ești?
Întrebarea pare simplă, dar răspunsul e destul de lung.
Le-aș fi putut spune că sunt din Wembley, dar nu asta voiau să audă.
Nici nu vreau să le spun mai multe, pentru că orice aș spune nu e bine.
M-am născut în Marea Britanie și-mi place ceaiul.
Dar ceaiul nu vine din Marea Britanie, ci de acolo de unde e și ADN-ul meu și de unde îmi trag genele.
Acolo unde se fac blugii buni...
pe care-i trimit apoi la New York, unde fac bani și-i țin doar pentru ei.

18. Interviu cu Aneil Karia - *Filmmakers Making A Social Impact: Why & How Director Aneil Karia Is Helping To Change Our World*, de Edward Sylvan, 2022: <https://medium.com/authority-magazine/filmmakers-making-a-social-impact-why-how-director-aneil-karia-is-helping-to-change-our-world-632b90694269>

19. Articol: *Breaking the Fourth Wall - Definition, Meaning and Examples*, de SC Lannom, 2020: <https://www.studiobinder.com/blog/breaking-the-fourth-wall/>

Skinheads meant to never really liked the British flag
and I only got the shits when I went back to Pak.

And my ancestor's Indian, but India was not for us

My people built the West, we even gave the
skinheads swastikas.

Now everybody everywhere wants their country
back

If you want me back to where I'm from, then bruv I
need a map.

Or if everyone just gets their shit back, then that's
bless for us

You only built a piece of this place bruv, the rest was
us.

Maybe I'm from everywhere and nowhere

No man's land between trenches nothing grows
there

But it's fertilized by the brown bodies fought for
Britain in the war so when I spit
A poppy grows there.

I'll make my own place in this business of Britishness

Your question's just limiting, it's based on
appearances

Stop trying to make a box for us.

I'll make my own and break your poxy concept of us

Very few fit these labels so I'm repping for the rest
of us who know that there's no place like home and
that stretches us

Who code switch so don't piss me off for a cricket
test for us

Or question us about our loyalty, our blood and
sweat's enough.

Born under a sun you made too hot for us.

Kidnapped by empire and diaspora fostered us

Raised by Bhangra, garage and Halal southern fried
chicken

shops are junglist and jungly.

I'm Mowgli from the Jungle Book, I'm John Barnes in
the box

I blaze hard after mosque

I bend words like Brown and West until they spell
what.

My tribe is a quest to a land that was lost to us
And its name is dignity.

So where I'm from is not your problem, bruv.

Skinheads mă acuză că nu mi-a plăcut niciodată
steagul britanic și mă aprind de fiecare dată când
ne trimit înapoi Pakistan.

Străbunii mei erau indieni, dar India n-a fost să fie
a noastră.

Asiatcii mei au clădit Vestul. Skinheads de la noi au
svastica.

Acum toți de peste tot își vor țara înapoi.

Dacă vrei să mă duc înapoi în țara mea, dă-mi și o
hartă!

Dacă toată lumea și-ar lua ce-i al lui, ar fi o
binecuvântare pentru noi.

Voi ați construit doar o mică parte, restul e făcut de
noi.

Poate sunt de pretutindeni și de nicăieri,
țara nimănui, între tranșee. Acolo nu mai crește
nimic,

dar pământul e îngrașat de corpurile celor de
culoare care au luptat în război pentru Marea
Britanie, iar când scuip, acolo răsare un mac.

Îmi fac singur un loc al meu în lumea asta britanică
până-n măduva oaselor.

Întrebarea ta pune limite, ține cont doar de
aparențe.

Nu mai încerca să ne pui etichete!

Îmi pot crea singur un nume, dincolo de părerea ta
disprețuitoare.

Puțini se încadrează în etichetele voastre, iar eu
sunt vocea celorlalți, care știu că nicăieri nu-i ca
acasă, vorbesc în limbi amestecate,
nu ne mai măsurați loialitatea cu întrebarea
capcană despre meciul de crichet.

Sângele și sudoarea noastră sunt de-ajuns.

Născuți sub un soare care din cauza voastră e prea
puternic. Răpiți de imperiu, adoptați de diaspora.

Crescuți dansând bhangra* și mâncând pui halal de
la tarabe.

Ascult muzică jungle și sunt un jungli*,

sunt Mowgli din „Cartea junglei”, sunt John Barnes
pe teren.

După ce merg la moschee, pun în rime logoree.

Vest sau piele arămie, le fac să sune cum îmi place
mie.

Tribul meu vine dintr-o lume care a apus deja.

Iar numele ei este „demnitate”.

Așa că nu e treaba ta de unde sunt eu.

*Bhangra - tip de dans popular tradițional din India.

**Jungle - un tip de muzică cu influențe reggae, anii '90, Anglia. Jungli - termen hindipentru cineva care trăiește în junglă. Întreg textul poeziei Where You From este plind trimiteri de acest fel. Parte dintre ele sunt explicate aici: https://genius.com/25501495?fbclid=IwAR19BFHQpMyt_Bso61DsvYJDiTvZ5qhQJAYlb9J4rXo86v07ke5v4CbStVM

Scurtmetrajul s-a filmat în două zile, 21 și 22 decembrie, în timpul solstițiului de iarnă. „Efectiv nu există zile mai scurte”, spune regizorul râzând, „și stilul către care mă aplec mereu este să folosesc lumina naturală, așa că nu ne-am făcut deloc viața mai simplă. Poemul de final al lui Riz Ahmed a fost filmat chiar când apunea soarele.”¹³

Realismul imaginii este păstrat pe tot parcursul filmului. Camera rămâne în mișcare, foarte aproape de personaje, lumina este naturală iar costumele, mașinile

și restul obiectelor ce apar în cadru sunt în perfectă concordanță cu realitatea. Realizatorii asta au urmărit: să schimbe registrele doar la nivel narativ, jucându-se astfel cu așteptările spectatorului.²⁰

Același tip de alternare este prezentă și în albumul *The Long Goodbye*, unde Riz Ahmed trece de la melodii la conversații înregistrate (cu prieteni sau chiar cu propria mamă), la poeme vorbite, precum *Where You From*.

POST-VIZIONARE, ALTE POSIBILE SUBIECTE

FENOMENALA PUTERE A POVEȘTILOR

„Fenomenala putere a poveștilor este că ne permit să relaționăm cu experiențe care nu seamănă deloc cu ale noastre. De fiecare dată când vedem asta, e bine să ne amintim că sunt infinit mai multe lucruri care ne unesc decât care ne despart.” (Riz Ahmed, Discurs despre diversitate în Camera Comunelor a Parlamentului Regatului Unit, 2017)⁷ Tot în acel discurs, Riz Ahmed povestește despre procentul extrem de mic de filme cu subiecte sau personaje (altfel decât caricaturale) provenind din alte etnii. O privire către cinemaul britanic arată că, într-adevăr, pătrunderea culturii asiatice în cinema s-a petrecut gradat și a luat amploare abia în ultimii 20 de ani. Ea poartă, însă, pecetea cinemaului britanic: „Filmele comerciale cu tematică asiatică din anii '90 au multe similarități cu cinemaul britanic mainstream: de la procedee comice, până la noțiuni de clasă și regiune, în special o preocupare pentru nordul postindustrial și toate stereotipurile sale existente.”²¹

În 1997, filmul *Full Monty* devenea emblematic ca o comedie ce vorbește despre problemele șomajului, cu ajutorul unui grup de prieteni șomeri care se văd nevoiți să-și sudeze relația și încrederea de sine pentru a forma

un grup de striptease. De cealaltă parte a baricadei, în 1999, trei frați de origine pakistaneză, născuți în Marea Britanie, se văd nevoiți să se lupte cu încăpățânarea părintelui de a le aranja căsătoriile conform tradiției, în comedia cu imens succes de public *East is East*.

În anul 2000, filmul *Billy Elliott* cucerea festivalurile și inimile spectatorilor cu povestea unui băiat din sudul Angliei, crescut într-o comunitate de mineri, în anii 1980, care ajungea să sfideze așteptările familiei, pentru a face balet. În 2002, fiica unei familii de indieni îndrăznește să-și urmeze visul de a ajunge jucătoare profesionistă de fotbal, în *Bend it Like Beckham*, filmul sportiv cu cele mai mari încasări din acel an.

În 2004, gașca din *Shaun of the Dead / Lupta cu Zombie* (englezi pur-sânge) își pune problema dacă nu cumva reacția mai logică la o apocalipsă cu zombie este să te baricadezi în bar, să bei bere și să mănânci alune până trece. În 2010, comedia *Four Lions* pune alături patru teroriști incompetenți (musulmani radicalizați, unul dintre ei jucat chiar de Riz Ahmed) și îi trimitea într-un jihad satiric supranumit de către critici „o strălucită învingere a imbecilității fanaticului”.

20. The Long Goodbye - video behind the scenes: <https://www.youtube.com/watch?v=1fHaX2Jy3s>

21. Articol - Asian-British cinema, de Cary Rajinder Sawhney: <http://www.screenonline.org.uk/film/id/475617/index.html>

PROGRAM CO-FINANȚAT DE:

PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN CLUJ

CENTRUL
CULTURAL
CLUJEAN

fondation
BOTNAR

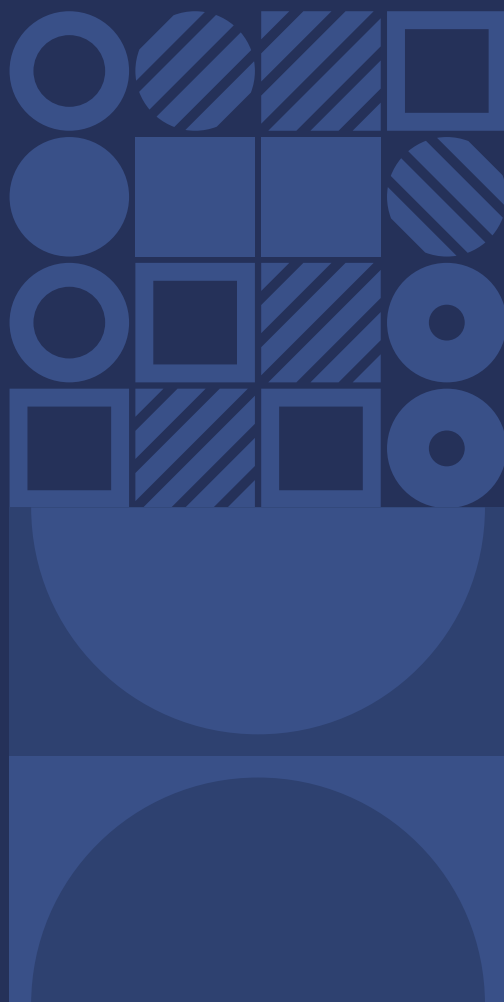

UBB

VISIT CLUJ
The Heart of Transylvania

●◐□ Ora de cinema

Program de educație cinematografică
și educație prin film

2024

oradecinema.tiff.ro

ISBN 978-973-0-37363-9